

Bestämmelser för Gesällbrev i: **Ädelstensliparyrket**

Bestämmelserna är framtagna och reviderade av branschen hösten 2017 samt fastställd av Sveriges Hantverksråd 2000-11-21 samt reviderade under januari 2018.

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Sveriges Gemmologiska Riksförening (SGRF)

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas efter minst 4000 timmars dokumenterad utbildning/erfarenhet i yrket eller motsvarande av branschen validerade kunskaper.

Gesällprov – allmänna anvisningar

För att få göra Gesällprov ska förkunskapskravet vara uppfyllt och vara godkänt av granskningsnämnden. Gesällprovet är ett yrkesprov som skall vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar om den prövande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna. Provet bör utföras i nära anslutning till att utbildningen/färdigträningen i yrket slutförs. För att erhålla ett Gesällbrev ska gesällprovet vara godkänt.

Provanvisningar

Provet består av två praktiska prov samt ett teoretiskt kunskapsprov som genomförs enligt anvisningarna i bilaga 1 och är framtagna och fastställda av branschen.

Granskning av provet

Ansvarig granskare är utsedd granskningsnämnd. Granskare ska vara neutrala och utses av branschen på uppdrag av Sveriges Hantverksråd. Läs mer om granskningstillfället/granskningen i provanvisningarna.

Gesällprovs- och Gesällbrevskostnader

Information om kostnaderna för att få provet granskat fås av granskningsnämnden. Summorna kan förändras så kontakta alltid granskningsnämnden för aktuella uppgifter. För närvarande är kostnaden 3600 kr+ moms (4500 kr inkl. moms) vilket även innefattar materialkostnad. Kostnaden för gesällbrevet är 700 kr + moms (875 kr inkl. moms). Med brevet följer ett ID-kort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

Ansökan

Anmälan om att avlägga provet görs till Sveriges Gemmologiska Riksförening (senast sista maj). Du hittar mer information om ansökningsförfarandet i provanvisningarna (bilaga 1). Kontaktinformation till granskningsnämnden finns här nedan.

Efter godkänt prov görs en ansökan om att erhålla gesällbrev hos Gesäll- & Mästarbrevskansliet och den administrativa avgiften för gesällbrevet på 875 kr inkl moms betalas in. Anmälningsinformation om Gesällbrev finns på www.hantverksrad.se

Kontaktuppgifter:

Branschorganisation:

Sveriges Gemmologiska Riksförening
Box 191 21
104 32 Stockholm
e-post. info@gemmologiska.se

Ordförande och sammankallande granskningsnämnd:

Jonas Gewers
Mail: jonas@gemmaab.se

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd
Gesäll- & Mästarbrevskansliet
Box 147
793 23 Leksand

Tel. 0247-369 50
Fax. 0247-151 70
www.hantverksrad.se
info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev!

Provanvisningar

Provdel 1:

Provdel 1 görs under överinseende av branschen godkänd kontrollant och består av 2 moment (A+B).

- A. En dubbelcabochon i droppform ska göras under överinseende av kontrollant och enligt bestämd arbetsritning. Sökande ska i förväg skriftligen göra en beräkning av de färdiga stenarnas storlek, viktförlust och tidsåtgång.
- B. Facettslipning med briljantslipning som bearbetas under överinseende av kontrollant. Sökande ska i förväg skriftligen göra en beräkning av stenarnas färdiga storlek, viktförlust och tidsåtgång.

Provdel 2:

Provdel 2 görs i egen verkstad och består av 4 moment (I-IV)

- I. Slipning av en cabochon till befintlig fattning.
- II. Omslipning av nött facetterad sten. Sökande ska i förväg skriftligen göra beräkning av den färdiga stenens storlek, viktförlust och tidsåtgång.
- III. Facettslipning med trappslipning. Sökande ska i förväg skriftligen göra en beräkning av stenarnas färdiga storlek, viktförlust och tidsåtgång.
- IV. Förädling av stenplatta, 50 x 40 x 6 mm, som slipas och poleras för hand, i granit eller porfyr.

Provdel 3:

Provdel 3 är ett teoretiskt kunskapsprov som ska genomföras under överinseende av godkänd kontrollant. Teoriprovet är av fackteoretisk natur, med frågor om stembearbetning, mineral kunskap och gemmologikunskap. Teoriprovet förändras kontinuerligt.

Instruktion vid avläggande av Gesällprov i ädelstensslipning

1.

Då sökande ska avlägga Gesällprov anmäler handledaren detta till Sveriges Gemmologiska Riksförening (SGRF) före sista maj. Praktikintyg ska bifogas.

Sökande erhåller:

- ***Ansökan om Gesällprov***
- ***Provbestämmelser***

2.

Ansökan skickas till:

Sveriges Gemmologiska Riksförening
Box 191 21
104 32 STOCKHOLM
info@gemmologiska.se

3.

Handledaren ska till granskningsnämnden skriftligen intyga att Gesällproven, såvitt han/hon kan bedöma, egenhändigt utförts av sökande. Handledaren bör även undersöka att sökande har erforderliga kunskaper, även teoretiska sådana, i yrket.

4.

Handledarintyg samt yrkesprover ska vara *SGRF tillbanda senast den 31 augusti* inför provgranskningen. Till provena bifogas arbetsblad samt eventuella ritningar – allt enligt provbestämmelserna.

5.

Sedan granskning av provena skett utfärdar granskningsnämnden sitt utlåtande. Detta innehåller betygssättning och uppgift om eventuell utmärkelse till den blivande Gesällen. Utlåtandet protokollförs och uppgifterna lämnas till Stiftelsen Hantverk & Utbildning.

6.

Gesällbrev och eventuell utmärkelse utdelas av den företagarförening inom vars arbetsområde Gesällen är bosatt eller har erhållit sin utbildning. Gesällen lämnar uppgift om detta på blanketten till Stiftelsen Hantverk & Utbildning vid sin ansökan om Gesällbrev.

Avgift I

Granskningsavgift till SGRF för Gesällprovsgranskning inklusive material är **4 500 kr**. Avgiften sätts in på **PG 45 00 81 – 5** vid anmälan. Materialet skickas när beloppet är insatt. Denna avgift betalas i samband med anmälan. Vid för få anmälningar kommer granskningen att skjutas upp ett år.

Avgift II

Efter godkänt Gesällprov ska anmälan skickas till Gesäll- och Mästarbrevskansliet. Anmälningsblankett finns på Sveriges Hantverksråds hemsida, hantverksrad.se/gesallbrev. I samband med anmälan om utfärdande av Gesällbrevet ska en administrativ avgift på 700 kr exkl. moms (875 kr inkl. moms) betalas in till bankgironummer 5814-8446 (Stiftelsen Hantverk & Utbildning). OBS! Märk betalningen med ditt namn, personnummer samt yrke.

Granskningsnämnden

Ordförande och sammankallande:

Jonas Gewers

Mail: jonas@gemmaab.se

Stiftelsen Hantverk & Utbildning
Box 147
793 23 LEKSAND
Tel 0247-369 50

Sveriges Hantverksråd
Admin Marita Olars
Box 147
793 23 LEKSAND
Tel 0247-369 55
marita.olars@hantverksrad.se

Sveriges Gemmologiska
Riksförening

Box 191 21
104 32 STOCKHOLM
info@gemmologiska.se

Handledarintyg för Gesällprov

Lärling: _____ ***Personnummer:*** _____

Handledaren ska noga följa lärlingens arbete. Vid första besöket klargörs vad lärlingen ska göra, därefter följs arbetet fortlöpande under provtiden.

Handledaren ska, till Granskningsnämnden, skriftligen intyga att gesällproven, såvitt han/hon kan bedöma, egenhändigt utförts av lärlingen.

Handledaren bör även undersöka att lärlingen har erforderliga kunskaper, även teoretiska sådana i yrket.

.....

Handledaren:

Härmed intygas att lärlingen, såvitt jag kan bedöma, egenhändigt utfört föreskrivet yrkesprov i Ädelstenslipning.

_____ den _____.

Namn: _____ Telefon: _____

Adress: _____

E-post: _____

.....

Intyget samt arbetsblad och ev. ritningar bifogas yrkesproverna!

OBJEKT NR :.....

ARBETSBLAD FÖR GESÄLLBREV I ÄDELSTENSLIPNING

ELEVENS NAMN : ..... DATUM .....

HANDLEDARE NAMN ..... TEL .....

KONTROLLANT NAMN ..... TEL .....

MINERAL : .....

RÅSTENENS VIKT : .....

FÄRDIG FORM : .....

FÄRDIG VIKT : .....

ELEVENS EGNA ANTECKNINGAR OCH BERÄKNINGAR :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

TIDSÅTGÅNG : .....

BETYG : .....